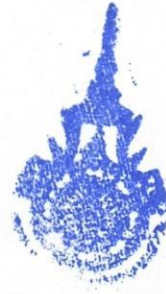

รายงานการวิจัย

การศึกษาพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
(The Study of behaviors of Undergraduate Students Using Library
Case Study: Faculty of Engineering Rajamangala University of
Technology Srivijaya)

064073

028.7

๖๖๘๔

๒๕๕๔

จุฬาลักษณ์ โรจนานุกูล

Julaluk Rodjananugoon

สุรสิทธิ์ ระวังวงศ์

Surasit Rawangwong

ซูไฮดี สนิ

Zuhidee Sani

นางโรจน์อภัสมา

ได้รับการสนับสนุนโครงการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ประจำปี

งบประมาณ 2554

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

การศึกษาพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

จุฬาลักษณ์ โจนานุกุล¹ สุรสิทธิ์ ระวังวงศ์¹ ชูไฮตี สนิ¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2554 จำนวน 120 คน โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ พฤติกรรมการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา ด้านจุดประสงค์การใช้งาน สาธารณเทศที่นักศึกษาใช้บริการและวิธีใช้ และวิธีการเข้าถึงสื่อสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาด้านครุภัณฑ์และด้านการให้บริการของห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลางและพบว่าระดับการศึกษาที่คาดหวังมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุด

คำหลัก พฤติกรรม ห้องสมุด

¹ สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนทุนโครงการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ประจำปีงบประมาณ 2554 คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย และขอขอบคุณสาขาวิศวกรรมอุตสาหกรรม และขอบคุณคณาจารย์ประจำสาขาวิศวกรรมอุตสาหกรรม และคณะผู้บริหารคณะวิศวกรรมศาสตร์ ทุกท่านที่ให้กำลังใจในการวิจัย จนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี

จุพาลักษณ์ โรจนานุกุลและคณะ

12 สิงหาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูปภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1
1.3 ขอบเขตของการดำเนินงาน	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับห้องสมุด	4
2.2 สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ	5
2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม	7
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	12
3.1 ข้อมูลและวิธีการรวบรวมข้อมูล	12
3.2 วิธีการวิเคราะห์	13
บทที่ 4 ผลการดำเนินงานและการวิเคราะห์	16
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	16
4.2 การวิเคราะห์พฤติกรรมของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ในการใช้ ทรัพยากรของห้องสมุด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	18
4.3 การวิเคราะห์ปัญหาในการเข้าใช้บริการทรัพยากรของห้องสมุด	21
4.4 ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง	23
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	24

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.1 สรุปผลการวิจัย	24
5.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป	26
เอกสารอ้างอิง	27
ภาคผนวก ก	
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	28

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
3.1	จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสัมภาษณ์	12
4.1	จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	17
4.2	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของจุดประสงค์ความต้องการใช้ห้องสมุด	19
4.3	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสื่อสารสนเทศที่นักศึกษาใช้บริการในห้องสมุด	19
4.4	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของวิธีใช้และวิธีการเข้าถึงสื่อสารสนเทศที่นักศึกษาใช้บริการ	20
4.5	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเข้าใช้บริการทรัพยากรของห้องสมุด	21
4.6	ผลการวิเคราะห์ Correlations ระหว่าง ผลการเรียนรู้เฉลี่ยสะสมกับความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุด	22
4.7	ผลการวิเคราะห์ Correlations ระหว่าง ระดับการศึกษาสูงสุดที่คาดหวังกับความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุด	23

สารบัญรูปภาพ

รูปที่		หน้า
2.1	หอสมุดแห่งชาติท่าवासกรี	4
2.2	ฝ่ายวิทยบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	6

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้รักการศึกษาค้นคว้าได้เข้าไปใช้ประโยชน์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามสนใจ ศักยภาพและความพร้อม ห้องสมุดมีบทบาทสำคัญ ในการพัฒนาทักษะด้านการเรียนรู้สารสนเทศและส่งเสริมการศึกษาทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็น การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบหรือการศึกษาดตามอัธยาศัย การใช้ห้องสมุด ไม่ว่าจะ โดยวัตถุประสงค์เพื่อการอ่านสารสารและหนังสือพิมพ์ เพื่อศึกษาหาความรู้เรื่องที่สนใจหรือ การ ค้นคว้าเพื่อประกอบรายงาน ล้วนเป็นลักษณะของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น การกระตุ้นให้ นักศึกษาเข้าใช้ห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จึงเป็นการปลูกฝังนิสัยการเรียนรู้ด้วย ตนเองของนักศึกษาและทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

คณะวิศวกรรมศาสตร์ได้สนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษาได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วย ตนเอง ซึ่งนักศึกษามีรูปแบบพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดที่แตกต่างกัน ขึ้นกับปัจจัยประกอบ เช่น ความพร้อมด้านทรัพยากร อุปกรณ์ประกอบที่ใช้ความรู้ภายในห้องสมุด ระบบการเรียน การสอนหรือตัวนักศึกษาเอง ดังนั้น การศึกษาพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาจึงมี ความสำคัญที่ทำให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการใช้ห้องสมุด ประเภทของสารสนเทศที่ใช้ ตลอดจนปัญหาในการเข้าใช้ห้องสมุด เพื่อนำผลวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาให้สามารถ กระตุ้นและจูงใจนักศึกษาให้ใช้บริการห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง และเป็นประโยชน์ในการพัฒนา และปรับปรุงเพื่อสามารถตอบสนองความต้องการของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะ วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

1.1.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

1.3 ขอบเขตของการดำเนินงาน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ใน 5 สาขา ได้แก่ สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ สาขาวิศวกรรมโยธา สาขาวิศวกรรมเครื่องกล สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า และสาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จำนวนทั้งสิ้น 2,837 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนจำนวน 120 คน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้ ปัญหาและอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

1.4.2 สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงการให้บริการของห้องสมุดให้ตรงความต้องการของนักศึกษาต่อไป

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับห้องสมุด

ห้องสมุดเป็นสถาบันรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศทุกสาขาวิชาและสื่อทุกประเภทและให้บริการความรู้แก่บุคคล และสังคม หน้าที่หลักของห้องสมุดในการให้บริการ คือ บริการยืมคืนทรัพยากรสารสนเทศ บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า บริการทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการศึกษาศึกษาและเพื่อการบันเทิง เป็นต้น [1]

ห้องสมุดประชาชนในประเทศไทยที่ดำเนินการโดยรัฐบาลนั้น ตั้งขึ้นครั้งแรกใน พ.ศ. 2459 ห้องสมุดประชาชนในระยะแรก ดำเนินการอยู่ได้ประมาณ 10 ปี ก็หยุดลง เพราะไม่มีงบประมาณ ต่อมาใน พ.ศ. 2453 รัฐบาลตั้งกองการศึกษาผู้ใหญ่ขึ้น กำหนดให้แผนกองค์การในกองการศึกษาผู้ใหญ่มีหน้าที่ดำเนินการห้องสมุดประชาชนด้วย แต่การจัดตั้งห้องสมุดประชาชนได้เริ่มใน พ.ศ. 2492 จัดขึ้นในจังหวัดต่างๆ รวม 17 แห่ง โดยใช้เงินงบประมาณจำนวนหนึ่งของกองการศึกษาผู้ใหญ่ ในปัจจุบันนี้ ห้องสมุดประชาชนมีอยู่ทุกจังหวัดและในอำเภอบางอำเภอ กองปฏิบัติการในกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้บริหารงาน เทศบาลบางจังหวัด เช่น กรุงเทพมหานคร ก็ได้จัดห้องสมุดประชาชนภายในเขตของเทศบาลด้วย ปัจจุบันห้องสมุดในประเทศไทย แบ่งออกไปตามหน้าที่เป็นประเภทต่างๆ คือ

2.1.1 ห้องสมุดแห่งชาติ

นับเป็นห้องสมุดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ ดำเนินการโดยรัฐบาลทำหน้าที่หลักคือรวบรวมหนังสือสิ่งพิมพ์และสื่อความรู้ทุกอย่างที่ผลิตขึ้นในประเทศ และทุกอย่างที่เกี่ยวกับประเทศ ไม่ว่าจะจัดพิมพ์ในประเทศใด ภาษาใด ทั้งนี้เป็นการอนุรักษ์สื่อความรู้ซึ่งเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของชาติ มิให้สูญไป และให้มีไว้ใช้ในอนาคต นอกจากรวบรวมสิ่งพิมพ์ในประเทศแล้ว ก็มีหน้าที่รวบรวมหนังสือที่มีคุณค่า ซึ่งพิมพ์ในประเทศอื่นไว้เพื่อการค้นคว้าอ้างอิง ตลอดจนทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมบรรณานุกรมต่างๆ และจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติออกเผยแพร่ให้ทราบทั่วกันว่ามีหนังสืออะไรบ้างที่ผลิตขึ้นในประเทศ ห้องสมุดแห่งชาติจึงเป็นแหล่งให้บริการทางความรู้แก่คนทั้งประเทศช่วยเหลือการค้นคว้า วิจัย ตอบคำถาม และให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับหนังสือ

รูปที่ 2.1 หอสมุดแห่งชาติ ท่าวาสุกรี

2.1.2 หอสมุดประชาชน

เช่นเดียวกับหอสมุดแห่งชาติ หอสมุดประชาชนดำเนินการโดยรัฐ อาจจะเป็นรัฐบาลกลาง รัฐบาลท้องถิ่นหรือเทศบาล แล้วแต่ระบบการปกครองของแต่ละประเทศ ตามความหมายเดิม หอสมุดประชาชนเป็นหอสมุดที่ประชาชนต้องการให้มีในชุมชน หรือเมืองที่เขาอาศัยอยู่ ประชาชนจะสนับสนุนโดยยินยอมให้รัฐบาลจ่ายเงินรายได้จากภาษีต่างๆ ในการจัดตั้ง และดำเนินการหอสมุดประเภทนี้เป็นบริการของรัฐ จึงมิได้เรียกค่าตอบแทน เช่น ค่าบำรุงหอสมุด หรือค่าเช่าหนังสือ ทั้งนี้เพราะถือว่าประชาชนได้บำรุงแล้ว โดยการเสียภาษีรายได้ให้แก่ประเทศ หน้าที่ของหอสมุดประชาชนก็คือ ให้บริการหนังสือเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต บริการข่าวสารความเคลื่อนไหวทางวิชาการและเหตุการณ์ต่างๆ ที่ประชาชนควรทราบ ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและ การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้ข่าวสารข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานและการพัฒนาด้านต่างๆ ของแต่ละคนและสังคม

2.1.3 หอสมุดของมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย

เป็นหอสมุดที่ตั้งอยู่ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทำหน้าที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรโดยการจัดรวบรวมหนังสือและสื่อความรู้อื่นๆ ในหมวดวิชาต่างๆ ตามหลักสูตร ช่วยเหลือในการค้นคว้าวิจัยของอาจารย์และนักศึกษา ส่งเสริมพัฒนาการทางวิชาการของอาจารย์และนักศึกษาโดยจัดให้มีแหล่งความรู้ และช่วยจัดทำบรรณานุกรมและดัชนีสำหรับค้นหาเรื่องราวที่ต้องการ แนะนำนักศึกษาในการใช้หนังสืออ้างอิงบัตรรายการ และคู่มือสำหรับการค้นเรื่อง

2.1.4 หอสมุดโรงเรียน

เป็นหอสมุดที่ตั้งอยู่ในโรงเรียนมัธยม และโรงเรียนประถมศึกษาทำหน้าที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรโดยการรวบรวมหนังสือและสื่อความรู้อื่นๆ ตามรายวิชา แนะนำสั่งสอนการใช้หอสมุดแก่นักเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน แนะนำให้รู้จักหนังสือที่ควรอ่าน ให้รู้จักวิธีศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ให้รู้จักรักและถนอมหนังสือ และเคารพสิทธิของผู้อื่นในการใช้หอสมุดและยืมหนังสือซึ่งเป็นสมบัติของทุกคนร่วมกัน ร่วมมือกับครู

อาจารย์ในการจัดชั่วโมงใช้ห้องสมุด จัดหนังสือและสื่อการสอนอื่นๆ ตามรายวิชาให้แก่ ครู อาจารย์

2.1.5 ห้องสมุดเฉพาะ

คือ ห้องสมุดซึ่งรวบรวมหนังสือในสาขาวิชาบางสาขาโดยเฉพาะ มักเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยราชการ องค์กรการ บริษัทเอกชน หรือธนาคาร ทำหน้าที่จัดหาหนังสือและให้บริการความรู้ ข้อมูล และข่าวสารเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยงานนั้นๆ ห้องสมุดเฉพาะจะเน้นการรวบรวมรายงานการค้นคว้าวิจัย วารสารทางวิชาการ และเอกสารเฉพาะเรื่องที่เกิดเพื่อการใช้ในกลุ่มนักวิชาการบริการของห้องสมุดเฉพาะจะเน้นการช่วยค้นเรื่องราว ตอบคำถาม แลกเปลี่ยนทางวิชาการ จัดทำสำเนาเอกสาร ค้นหาเอกสาร จัดทำบรรณานุกรมและดัชนีค้นเรื่องให้ตามต้องการ จัดพิมพ์ข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์เฉพาะเรื่องส่งให้ถึงผู้ใช้ จัดส่งเอกสารและเรื่องย่อของเอกสารเฉพาะเรื่องให้ถึงผู้ใช้ตามความสนใจเป็นรายบุคคล

ในปัจจุบันนี้ เนื่องจากการผลิตหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่นๆ โดยเฉพาะวารสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย และรายงานการประชุมทางวิชาการมีปริมาณเพิ่มขึ้นมากมาย แต่ละสาขาวิชามีสาขาแยกย่อยเป็นรายละเอียดลึกซึ้ง จึงยากที่ห้องสมุดแห่งใดแห่งหนึ่งจะรวบรวมเอกสารเหล่านี้ได้หมดทุกอย่าง และให้บริการได้ทุกอย่างครบถ้วน จึงเกิดมีหน่วยงานดำเนินการเฉพาะเรื่อง เช่น รวบรวมหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่นๆ เฉพาะสาขาวิชาย่อย วิเคราะห์เนื้อหา จัดทำเรื่องย่อ และดัชนีค้นเรื่องนั้นๆ แล้วพิมพ์ออกเผยแพร่ให้ถึงตัวผู้ต้องการเรื่องราวข่าวสาร และข้อมูลตลอดจนเอกสารในเรื่องนั้น หน่วยงานที่ทำหน้าที่ประเภทนี้ จะมีชื่อเรียกว่า ศูนย์เอกสาร ศูนย์สารสนเทศ ศูนย์ข่าวสาร หรือศูนย์สารนิเทศ เช่น ศูนย์เอกสารการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ศูนย์ข่าวสารการประมง เป็นต้น ศูนย์เหล่านี้บางศูนย์เป็นเอกเทศบางศูนย์ก็เป็นส่วนหนึ่งของห้องสมุด บางศูนย์ก็เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานเช่นเดียวกับห้องสมุดเฉพาะ[2]

2.2 สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

หอสมุดเริ่มเปิดดำเนินการพร้อมๆ กับการจัดตั้งวิทยาลัยเทคนิคภาคใต้ เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2498 โดยใช้ตึกอำนวยการตึก 1 เป็นที่ทำการ ซึ่งมีประวัติความเป็นมาดังต่อไปนี้

พ.ศ. 2518 วิทยาลัยเทคนิคภาคใต้ เปลี่ยนชื่อเป็น “วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา” วิทยาเขตภาคใต้ ได้รับงบประมาณให้จัดสร้างอาคารหอสมุด เป็นอาคาร 2 ชั้น มีพื้นที่ประมาณ 850 ตารางเมตร โดยเปิดให้บริการเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2518

พ.ศ. 2535 ได้รับงบประมาณปรับปรุงหอสมุด ทำให้มีเนื้อที่ให้บริการเพิ่มมากขึ้น ประมาณ 1,923 ตารางเมตร มีที่นั่งอ่านหนังสือประมาณ 200 ที่นั่ง

พ.ศ. 2547 ให้บริการยืม-คืน และสืบค้นข้อมูลด้วยระบบห้องสมุดอัตโนมัติ (Alice for Windows)

พ.ศ. 2549 แผนกห้องสมุดได้ย้ายไปสังกัดสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามกฎกระทรวงจัดตั้งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2549 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 123 ตอน 118 ก หน้า 27-29 วันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ.2549

พ.ศ.2550 เปลี่ยนโครงสร้างเป็นงานห้องสมุด ฝ่ายวิทยบริการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

พ.ศ.2551 เปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารงานโดยรวมกันกับงานเทคโนโลยีสารสนเทศ และงานผลิตสื่อและตำราเรียน แล้วเปลี่ยนเป็นงานฝ่ายวิทยบริการ มาจนถึงปัจจุบัน

รูปที่ 2.2 ฝ่ายวิทยบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

2.2.1 เป้าหมาย

- 1) พัฒนาศูนย์บริการสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ ให้มีเพียงพอกับการใช้บริการโดยอ้างอิงกับมาตรฐานจำนวนนักศึกษา และครูอาจารย์ ของมหาวิทยาลัยฯ
- 2) ให้บริการทรัพยากรสารสนเทศ กับนักศึกษา ครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ ของมหาวิทยาลัยฯ ตลอดจนบุคคลทั่วไป อย่างทั่วถึง และเป็นธรรม
- 3) เป็นศูนย์รวมแห่งการเรียนรู้ ด้านทรัพยากรสารสนเทศและฐานข้อมูลที่ทันสมัยในระดับมหาวิทยาลัยฯ และเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ของชุมชน

2.2.2 งานบริการของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

ฝ่ายวิทยบริการ เป็นอาคาร 2 ชั้น มีบริการแก่นักศึกษา ครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ ของมหาวิทยาลัยและบุคคลทั่วไปดังนี้

1) งานจัดหา พัฒนาทรัพยากรสารสนเทศงาน วิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ และงานซ่อมบำรุงทรัพยากรสารสนเทศ

2) งานยืม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศ

3) บริการหนังสือพิมพ์-วารสาร

4) บริการหนังสืออ้างอิง

5) บริการถ่ายเอกสาร

6) บริการแนะนำหนังสือใหม่

7) มุมบริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ OPAC

8) บริการหนังสือทั่วไป ภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ

9) บริการหนังสือนวนิยาย-เรื่องสั้น

10) บริการหนังสือมสธ.-วิจัย

11) บริการห้องบริการคอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้น ตามอัญญาศัย (WEBOPAC, Internet)

2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม

พฤติกรรม (Behavior) คือ กิริยาอาการที่แสดงออกหรือปฏิกิริยาโต้ตอบเมื่อเผชิญกับสิ่งเร้า (Stimulus) หรือสถานการณ์ต่าง ๆ อาการแสดงออกต่าง ๆ เหล่านี้ อาจเป็นการเคลื่อนไหวที่สังเกตได้หรือวัดได้ เช่น การเดิน การพูด การเขียน การคิด การเต้นของหัวใจ เป็นต้น ส่วนสิ่งเร้าที่มากกระทบแล้วก่อให้เกิดพฤติกรรมก็อาจจะเป็นสิ่งเร้าภายใน (Internal Stimulus) และสิ่งเร้าภายนอก (External Stimulus)

สิ่งเร้าภายใน ได้แก่ สิ่งเร้าที่เกิดจากความต้องการทางกายภาพ เช่น ความหิว ความกระหาย สิ่งเร้าภายในนี้จะมีอิทธิพลสูงสุดในการกระตุ้นเด็กให้แสดงพฤติกรรม และเมื่อเด็กเหล่านี้โตขึ้นในสังคม สิ่งเร้าใจภายในจะลดความสำคัญลง สิ่งเร้าภายนอกทางสังคมที่เด็กได้รับรู้ในสังคมจะมีอิทธิพลมากกว่าในการกำหนดว่า บุคคลควรจะ แสดงพฤติกรรมอย่างไร

สิ่งเร้าภายนอก ได้แก่ สิ่งกระตุ้นต่าง ๆ สิ่งแวดล้อมทางสังคมที่สามารถสัมผัสได้ด้วยประสาททั้ง ๕ คือ หู ตา คอ จมูก การสัมผัส

สิ่งเร้าที่มีอิทธิพลที่จะจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรม ได้แก่ สิ่งเร้าที่ทำให้บุคคล เกิดความพึงพอใจที่เรียกว่า การเสริมแรง (Reinforcement) ซึ่งแบ่งออกได้เป็น ๒ ชนิด คือ การเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) คือ สิ่งเร้าที่พอใจทำให้บุคคลมีการแสดงพฤติกรรมเพิ่มขึ้น เช่น คำชมเชย การยอมรับของเพื่อน ส่วนการเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcement) คือ สิ่งเร้าที่ไม่พอใจหรือไม่พึงปรารถนานำมาใช้เพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาให้น้อยลง เช่น การลงโทษเด็กเมื่อลักขโมย การปรับเงินเมื่อผู้ขับขี่ยานพาหนะไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร เป็นต้น

สำหรับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้บริการห้องสมุดและมีผลกระตุ้นหรือจูงใจหรือลดความต้องการใช้บริการห้องสมุดมีมาก แต่ตัวแปรที่สำคัญ ได้แก่ ความต้องการพื้นฐาน ลักษณะอาชีพ ลักษณะเฉพาะและสังคม เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ฯลฯ และลักษณะอื่นๆ [3]

2.3.1 ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์

นายอับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยแบรนดิส์ เป็นทฤษฎีที่รู้จักกัน มากที่สุด ทฤษฎีหนึ่ง ซึ่งระบุว่า บุคคลมีความต้องการเรียงลำดับจากระดับพื้นฐานที่สุดไปยังระดับสูงสุด กรอบความคิดที่สำคัญ ของทฤษฎีนี้ มีสามประการ คือ

- 1) บุคคลเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ ความต้องการมีอิทธิพลหรือเป็นเหตุจูงใจต่อพฤติกรรม ความต้องการที่ยังไม่ได้รับ การสนองตอบเท่านั้นที่เป็นเหตุจูงใจ ส่วนความต้องการที่ได้รับการสนองตอบแล้วจะไม่เป็นเหตุจูงใจอีกต่อไป
- 2) ความต้องการของบุคคลเป็นลำดับชั้นเรียงตามความสำคัญจากความต้องการพื้นฐาน ไปจนถึงความต้องการที่ซับซ้อน
- 3) เมื่อความต้องการลำดับต่ำได้รับการสนองตอบอย่างดีแล้ว บุคคลจะก้าวไปสู่ความต้องการลำดับที่สูงขึ้นต่อไป

มาสโลว์ เห็นว่าความต้องการของบุคคลมีห้ากลุ่มจัดแบ่งได้เป็นห้าระดับจากระดับต่ำไปสูง ดังนี้

1) ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการลำดับต่ำสุดและเป็นพื้นฐานของชีวิต เป็นแรงผลักดันทางชีวภาพ เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย หากพนักงานมีรายได้จากการปฏิบัติงานเพียงพอ ก็จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยมีอาหารและที่พักอาศัย เขาก็จะมีกำลังที่จะทำงาน ต่อไป และการมีสภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม เช่น ความสะอาด ความสว่าง การระบายอากาศที่ดี การบริการสุขภาพ เป็น การสนองความต้องการในลำดับนี้

2) ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการที่จะเกิดขึ้นหลังจากที่ความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองอย่างไม่ขาดแคลนแล้ว หมายถึง ความต้องการ สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากรายทั้งทางกายและจิตใจ ความมั่นคงในงาน ในชีวิตและสุขภาพ การสนองความต้องการนี้ ต่อพนักงาน ทำได้หลายอย่าง เช่น การประกันชีวิต และสุขภาพ กฎระเบียบข้อบังคับที่ยุติธรรม การให้มีสภาพแรงงาน ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

3) ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เมื่อมีความปลอดภัยในชีวิตและมั่นคงในการทำงานแล้ว คนเราต้องการความรัก มิตรภาพ ความใกล้ชิดผูกพัน ต้องการเพื่อน การมีโอกาสเข้าสมาคมสังสรรค์กับผู้อื่น ได้รับการยอมรับเป็นสมาชิกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือหลายกลุ่ม

4) ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) เมื่อความต้องการทางสังคมได้รับการตอบสนองแล้ว คนเราจะต้องการสร้างสถานภาพของตัวเองให้สูงเด่น มีความภูมิใจและสร้าง การนับถือตนเอง ชื่นชมในความสำเร็จของงานที่ทำ ความรู้สึกมั่นใจในตัวเองแลเกียรติยศ ความต้องการเหล่านี้ได้แก่ ยศ ตำแหน่ง ระดับเงินเดือนที่สูง งานที่ท้าทาย ได้รับการยกย่องจากผู้อื่น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงาน โอกาสแห่งความก้าวหน้าในงานอาชีพ เป็นต้น

5) ความต้องการเติมเต็มความสมบูรณ์ให้ชีวิต เป็นความต้องการระดับสูงสุด คือ ต้องการจะเติมเต็มศักยภาพของตนเอง ต้องการความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนาสูงสุดของตัวเอง ความเจริญก้าวหน้า การพัฒนาทักษะความสามารถให้ถึงขั้นสุดยอด มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจและการคิดสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ การก้าวสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นในอาชีพและการทำงาน เป็นต้น

มาสโลว์แบ่งความต้องการเหล่านี้ออกเป็นสองกลุ่ม คือ ความต้องการที่เกิดจากความขาดแคลน (deficiency needs) เป็น ความต้องการ ระดับต่ำ ได้แก่ความต้องการทางกายและความต้องการความปลอดภัย อีกกลุ่มหนึ่งเป็น ความต้องการก้าวหน้า และพัฒนาตนเอง (growth needs) ได้แก่ความต้องการทางสังคม เกียรติยศชื่อเสียง และความต้องการเติมเต็มความสมบูรณ์ให้ชีวิต จัดเป็นความต้องการระดับสูง และอธิบายว่า ความต้องการระดับต่ำจะได้รับการสนองตอบจากปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ส่วนความต้องการระดับสูง จะได้รับการสนองตอบ จากปัจจัยภายในตัวบุคคลเอง

2.3.2 อาชีพ

องค์ประกอบการทำงานที่กำหนดความต้องการใช้บริการห้องสมุด ได้แก่

1) งานหรือกิจกรรมที่บุคคลนั้นรับผิดชอบและปฏิบัติ เช่น นายธนาคาร อาจารย์และครู นักการตลาด เป็นต้น

2) บทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานที่จำเป็นต้องใช้สารสนเทศ เช่น งานในหน้าที่ของที่ปรึกษา งานของผู้กำหนดแผนและนโยบาย บุคคลกลุ่มนี้มีความจำเป็นต้องใช้สารสนเทศเพื่อการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ของงานตามบทบาทหน้าที่

3) กระบวนการวางแผนและระดับการตัดสินใจที่บุคคลนั้นเกี่ยวข้อง การวางแผนที่มีความซับซ้อนและต้องการความละเอียดลออมากเท่าใด ความต้องการใช้สารสนเทศจะยิ่งสูงมากขึ้นเท่านั้น

4) สถานะของบุคคลนี้ในองค์กร เป็นส่วนประกอบอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อความต้องการและพฤติกรรมสารสนเทศ

2.3.3 ลักษณะเฉพาะบุคคลและสังคม

ลักษณะเฉพาะบุคคลและสังคม เป็นตัวแปรที่แสดงลักษณะของบุคคลนั้น เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพทางสังคม เชื้อชาติ

2.3.4 ลักษณะอื่นๆ

ลักษณะอื่นๆที่เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับผู้ใช้บริการห้องสมุด ในที่นี้รวมถึงลักษณะที่เป็นนามธรรมและไม่เป็นนามธรรม ได้แก่

- 1) ประสบการณ์ในการทำงานเฉพาะด้าน ความเชี่ยวชาญ ความสามารถเฉพาะ ความเฉลียวฉลาด ความสามารถด้านการใช้ภาษา ประสบการณ์เหล่านี้จะเป็นลักษณะสำคัญในการเลือกใช้บริการห้องสมุดที่แตกต่างกัน
- 2) ประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับสารสนเทศ ไม่ว่าจะเป็นความต้องการหรือพฤติกรรมสารสนเทศของบุคคลแต่ละคน กล่าวได้ว่า เรื่องนี้เป็นผลสืบเนื่องจากบุคคลนั้นได้รับรู้และตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของสารสนเทศ การเรียนรู้ถึงแหล่งที่จัดเก็บและคู่มือที่ใช้ค้น การรู้ถึงสื่อรูปแบบอื่นๆ ที่นำส่งสารสนเทศ เช่น ฟิล์มภาพ คนแต่ละคนจะมีปฏิภานสารสนเทศแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในเรื่องที่เกี่ยวกับสารสนเทศของแต่ละบุคคล
- 3) ลักษณะทางจิตวิทยา เป็นความรู้สึกนึกคิดที่ผู้ใช้มีอยู่ในใจและแสดงพฤติกรรมบางอย่างออกมาให้เห็น เช่น
  - ความกระตือรือร้นในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย
  - ความมีระเบียบ ทำทุกอย่างเป็นระบบ มีความละเอียดลออ
  - ความเป็นอิสระ ยินดีที่จะรับความช่วยเหลือ
  - ความใจกว้าง ยอมรับฟังผู้อื่น เป็นต้น
- 4) บุคลิกภาพ ซึ่งผู้ใช้แต่ละคนมีอยู่ในตัวเอง เช่น การเป็นคนเปิดเผย มีมนุษยสัมพันธ์ดี ชอบสนทนา มีข่ายการติดต่อสื่อสาร มีความเชื่อมั่นและยอมรับในตนเองสูง
- 5) วิธีการดำรงชีวิต ซึ่งรวมถึงทัศนคติต่อการยอมรับข่าวสาร การใช้เทคโนโลยีและสื่อสมัยใหม่ การส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวได้รับการศึกษาสูงสุด การสนใจที่จะลองสิ่งใหม่ๆแก่บุตรหลาน การมีส่วนร่วมกิจกรรมในชุมชนที่สังกัด วิธีการดำรงชีวิต ความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องต่างๆ เช่น การท่องเที่ยว การใช้ห้องสมุด การแสวงหาสารสนเทศจากบุคคลอื่น [3]

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สิทธิชัย ลำธารทรัพย์ (2548) [3] ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า นักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อใช้บริการยืม-คืนหนังสือมากที่สุด โดยมีความถี่ในการใช้ 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ด้านทัศนคติต่อการใช้บริการห้องสมุดพบว่า นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการใช้บริการห้องสมุดในภาพรวมในระดับมาก โดย

นักศึกษาเห็นว่าห้องสมุดมีความสำคัญต่อการศึกษาของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมากที่สุด ด้านความรู้การใช้ห้องสมุดพบว่านักศึกษามีความรู้ในการใช้ห้องสมุดปานกลางและสามารถใช้โปรแกรมสืบค้น OPEC ได้ในระดับดีมาก ด้าน collection แหล่งสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาใช้ collection ตำราภาษาไทยและหนังสือพิมพ์ในระดับมากตามลำดับ ส่วน collection อื่นๆ ในระดับปานกลาง ด้านวิธีใช้และการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศต่างๆ พบว่านักศึกษาคือใช้สิ่งพิมพ์ที่เป็นภาษาไทยในระดับมาก ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการใช้ คือ จำนวนโต๊ะที่นั่งไม่เพียงพอ จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ internet และสืบฐานข้อมูล online ไม่เพียงพอ อยู่ในระดับมาก

สุขุมพร บุญไชย (2550)[4] ได้ศึกษาการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดเพื่อใช้คอมพิวเตอร์ และส่วนใหญ่เข้าใช้บริการในวันจันทร์ถึงศุกร์ โดยมีความถี่ในการใช้มากกว่าสัปดาห์ละครั้ง ในช่วงว่างจากการเรียน สำหรับปัญหาในการใช้ห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาที่นักศึกษากลุ่มใหญ่เห็นว่าปัญหาในระดับมากได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศไม่เพียงพอ จำนวนคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ ความล่าช้าของระบบเครือข่าย ผู้ใช้ไม่มีความรู้ด้านการใช้ห้องสมุดมาก่อน ผู้ใช้ไม่ทราบวิธีใช้เครื่องมือสืบค้นและผู้ใช้ปฏิบัติงานที่ให้บริการมีน้อยไม่เพียงพอ

สนทยา สาลี (2551) [5] ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า ด้านที่มีพฤติกรรมการใช้ในระดับมากคือ ด้านแหล่งสารสนเทศ ส่วนปัญหาในการใช้สารสนเทศ พบว่า นักศึกษามีปัญหาในการใช้สารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศภายใน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านรูปแบบ/เนื้อหาสารสนเทศไม่ทันสมัย รองลงมาได้แก่ ไม่ทราบถึงบริการต่างๆที่มีในห้องสมุดและสารสนเทศไม่ตรงกับความต้องการ เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารสนเทศ พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษามีพฤติกรรมการใช้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน โดยนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ระดับบัณฑิตศึกษามีพฤติกรรมการใช้สารสนเทศสูงกว่านักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

3.1 ข้อมูลและวิธีการรวบรวมข้อมูล

3.1.1 ข้อมูล

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยการสัมภาษณ์ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ใน 5 สาขาได้แก่ สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ สาขาวิศวกรรมโยธา สาขาวิศวกรรมเครื่องกล สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า และสาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จำนวน 120 ตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เพื่อศึกษาศึกษาพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา โดยใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง (Structured Questionnaires) สัมภาษณ์นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 4 ตอน ดังนี้

- 1) ข้อมูลเบื้องต้นผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2) แบบสอบถามวัดพฤติกรรมของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ในการใช้บริการทรัพยากรของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
- 3) ปัญหาในการเข้าใช้บริการทรัพยากรของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยข้อมูลด้านการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ
- 4) ข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 3.1 จำนวนนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสัมภาษณ์

ชั้นปี	จำนวนนักศึกษา (คน)	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1	25	20.8
ชั้นปีที่ 2	50	41.7
ชั้นปีที่ 3	38	31.7
ชั้นปีที่ 4	4	3.3
สูงกว่าชั้นปีที่ 4	3	2.5
รวม	120	100

3.1.2 การรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูลเป็นการสัมภาษณ์นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ใน 5 สาขา ได้แก่ สาขาวิศวกรรมอุตสาหกรรม สาขาวิศวกรรมโยธา สาขาวิศวกรรมเครื่องกล สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า และสาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ ทั้ง 4 ชั้นปี จำนวน 120 ตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ดังแสดงในตารางที่ 3.1

064073

3.2 วิธีการวิเคราะห์

สามารถจำแนกวิธีการวิเคราะห์ได้ดังนี้

3.2.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยใช้สถิติอย่างง่าย เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) การหาค่าร้อยละ (Percentage) และการหาค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จุดประสงค์การใช้ห้องสมุด ความถี่การใช้ห้องสมุดและช่วงเวลาการใช้ห้องสมุด
- 2) ข้อมูลด้านทัศนคติการเข้าใช้ห้องสมุดต่อนักศึกษา ด้านความรู้ในการใช้ห้องสมุด สารนิเทศที่ใช้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อบรรยายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

- 1) ค่าร้อยละ เพื่อแสดงการแจกแจงของกลุ่มตัวอย่างในลักษณะต่างๆ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{ค่าข้อมูลของรายการนั้น} \times 100}{\text{จำนวนข้อมูลทั้งหมด}}$$

- 2) ค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	=	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum x_i$	=	ผลบวกของค่าข้อมูลทั้งหมด
	n	=	จำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

$i =$ ลำดับข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่ 1,2,..., n

รวมทั้งศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษา โดยให้ระดับคะแนนดังนี้

พฤติกรรม	ระดับคะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

และนำคะแนนที่ได้มาหาคะแนนเฉลี่ย เพื่อแปลความหมายค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษา โดยให้เกณฑ์ค่ากลาง (Mid Point) มากำหนดช่วงค่าเฉลี่ยดังนี้

ช่วงคะแนน	พฤติกรรม
4.50-5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.50-4.49	เห็นด้วย
2.50-3.49	ไม่แน่ใจ
1.50-2.49	ไม่เห็นด้วย
1.00-1.49	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

กรณีที่เป็นคำถามเชิงลบ ให้ระดับคะแนนดังนี้

พฤติกรรม	ระดับคะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

และนำคะแนนที่ได้มาหาคะแนนเฉลี่ย เพื่อแปลความหมายค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษา โดยให้เกณฑ์ค่ากลาง (Mid Point) มากำหนดช่วงค่าเฉลี่ยดังนี้

ช่วงคะแนน	พฤติกรรม
1.00-1.49	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.50-2.49	เห็นด้วย
2.50-3.49	ไม่แน่ใจ
3.50-4.49	ไม่เห็นด้วย
4.50-5.00	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

บทที่ 4

ผลการดำเนินงานและการวิเคราะห์

การศึกษาวิจัยเรื่อง ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จำนวน 120 คน มาวิเคราะห์และนำเสนอผลวิเคราะห์ โดยจำแนกออกเป็น 4 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ในการใช้ทรัพยากรของ ห้องสมุด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ตอนที่ 3 ปัญหาในการเข้าใช้บริการทรัพยากรของห้องสมุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือ มีเพศชาย จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 89.20 เพศหญิง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ศึกษาปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 54.2 รองลงมาศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี เทียบโอน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 ชั้นปีที่กำลังศึกษา ส่วนใหญ่ศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 41.7 รองลงมาศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 สำหรับผลการเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.0-2.5 คิดเป็นร้อยละ 41.7 รองลงมามีผลการเรียนเฉลี่ยสูงกว่า 2.75 คิดเป็นร้อยละ 23.3 ระดับการศึกษาสูงสุดที่คาดหวังส่วนใหญ่คาดหวังระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 51.7 รองลงมาเป็นระดับปริญญาโทคิดเป็นร้อยละ 32.5 ความถี่ในการเข้าใช้บริการของห้องสมุด พบว่าส่วนใหญ่นักศึกษาเข้าใช้บริการห้องสมุดน้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 63.3 รองลงมามีความถี่การเข้าใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 27.5 และช่วงเวลาที่นักศึกษาใช้บริการมากที่สุดคือ ช่วงเวลา 11.00-13.00 คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมาคือ ช่วงเวลา 13.00-16.00 คิดเป็นร้อยละ 29.2

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัวกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	107	89.2
2. หญิง	13	10.8
3. รวม	120	100.0
ระดับการศึกษา		
1. หลักสูตร 4 ปี	65	54.2
2. หลักสูตรต่อเนื่อง	7	5.8
3. หลักสูตรเทียบโอน	48	40.0
4. รวม	120	100.0
ชั้นปีที่กำลังศึกษา		
1. ชั้นปีที่ 1	25	20.8
2. ชั้นปีที่ 2	50	41.7
3. ชั้นปีที่ 3	38	31.7
4. ชั้นปีที่ 4	4	3.3
5. สูงกว่า 4 ปี	3	2.5
6. รวม	120	100.0
ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมถึงภาคการเรียนล่าสุด		
1. ต่ำกว่า 2.0	17	14.2
2. 2.0-2.5	50	41.7
3. 2.5-2.75	25	20.8
4. สูงกว่า 2.75	28	23.3
5. รวม	120	100.0

ข้อมูลส่วนตัวกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษาสูงสุดที่คาดหวัง		
1. ปริญญาตรี	62	51.7
2. ปริญญาโท	39	32.5
3. ปริญญาเอก	19	15.8
4. รวม	120	100.0
ความถี่ในการเข้าใช้บริการของห้องสมุด		
1. น้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	76	63.3
2. สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง	33	27.5
3. มากกว่าสัปดาห์ละ 2 ครั้ง	11	9.2
4. รวม	120	100.0
ช่วงเวลาที่เข้าใช้บริการห้องสมุด		
1. 8.00-11.00 น.	11	9.2
2. 11.00-13.00 น.	49	40.8
3. 13.00-16.00 น.	35	29.2
4. 16.00-20.00 น.	25	20.8
5. รวม	120	100.0

4.2 การวิเคราะห์พฤติกรรมของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

จากตารางที่ 4.2 พบว่า จุดประสงค์ความต้องการของนักศึกษาใช้บริการห้องสมุดในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ คือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ตนเอง และเพื่อต้องการประสบความสำเร็จในระดับการศึกษา ส่วนจุดประสงค์ความต้องการของนักศึกษาใช้บริการห้องสมุดในระดับปานกลาง คือ เพื่อสืบค้นอินเตอร์เน็ต เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทันสมัย เพื่อประกอบการเรียน เพื่อทำงานวิจัย/โครงการ และเพื่อใช้สถานที่นั่งทบทวนความรู้

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของจุดประสงค์ความต้องการใช้ห้องสมุด

จุดประสงค์	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
เพื่อประกอบการเรียน	119	3.47	.990	ปานกลาง
เพื่อเพิ่มพูนความรู้ตนเอง	120	3.53	.916	มาก
เพื่อทำงานวิจัย/โครงการ	120	3.45	.969	ปานกลาง
เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทันสมัย	120	3.48	.935	ปานกลาง
เพื่อใช้สถานที่นั่งทบทวนความรู้	118	3.25	.886	ปานกลาง
เพื่อสืบค้นอินเทอร์เน็ต	119	3.49	1.007	ปานกลาง
เพื่อต้องต้องการประสบความสำเร็จ ในระดับการศึกษา	119	3.80	.935	มาก

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสื่อสารสนเทศที่นักศึกษาใช้บริการในห้องสมุด

สารสนเทศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
หนังสือตำราวิชาการ	120	3.57	.904	มาก
หนังสือพิมพ์	120	3.08	1.017	ปานกลาง
วารสารบันเทิง	120	2.81	1.095	ปานกลาง
รายงานการวิจัย	118	2.97	1.000	ปานกลาง
จุลสาร	120	2.72	.961	ปานกลาง
สื่อสิ่งพิมพ์รัฐบาล	120	2.78	1.049	ปานกลาง
พจนานุกรม	119	2.97	1.049	ปานกลาง
วีดิทัศน์	120	2.70	1.089	ปานกลาง
ฐานข้อมูลออนไลน์	117	3.33	1.203	ปานกลาง
ฐานข้อมูลสำเร็จรูป	119	2.78	1.158	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สารสนเทศที่นักศึกษาใช้บริการในภาพรวมระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักศึกษาใช้หนังสือตำราวิชาการในระดับมาก ส่วนสารสนเทศอื่น นักศึกษาใช้ระดับปานกลาง 3 ลำดับแรกคือ ฐานข้อมูลออนไลน์ หนังสือพิมพ์ รายงานการวิจัย และพจนานุกรม

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของวิธีใช้และวิธีการเข้าถึงสื่อสารสนเทศที่นักศึกษาใช้บริการ

วิธีใช้และวิธีการเข้าถึงสื่อสารสนเทศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. ภาษาที่ใช้				
ภาษาไทย	120	4.02	.902	มาก
ภาษาอังกฤษ	120	2.84	1.108	น้อย
2. วิธีการค้นหา				
สุมดูตามชั้นหนังสือ	120	3.31	1.035	ปานกลาง
สืบค้นจากฐานข้อมูล OPEC	120	3.14	1.056	ปานกลาง
ให้บรรณารักษ์ค้นให้	120	2.37	1.070	น้อย
3. ปริมาณการยืมหนังสือเฉลี่ยต่อครั้ง				
ยืม 1-2 เล่ม,	118	3.05	1.225	ปานกลาง
ยืม 3-4 เล่ม	111	2.34	1.156	น้อย
ยืมมากกว่า 4 เล่ม	112	1.97	1.158	น้อย
4. พฤติกรรมการยืมคืนหนังสือ				
ถ่ายเอกสารบางส่วนที่ต้องการใช้แล้วไม่ยืมเล่มเดิมอีก	118	2.89	1.138	ปานกลาง
ยืมทุกครั้ง	115	2.68	1.120	ปานกลาง
คืนหนังสือตรงเวลา	119	3.69	1.170	มาก
คืนหนังสือเกินกำหนดเวลา	115	2.47	1.372	น้อย

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ภาษาของสื่อสารสนเทศที่นักศึกษาใช้บริการที่เป็นภาษาไทยในระดับมาก ส่วนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับน้อย วิธีการค้นหานักศึกษาใช้วิธีการสุมดูตามชั้นหนังสือและสืบค้นจากฐานข้อมูล OPEC ในระดับปานกลาง และวิธีการให้บรรณารักษ์ค้นให้อยู่ในระดับน้อย ด้านปริมาณการยืมหนังสือเฉลี่ยต่อครั้ง พบว่า นักศึกษายืมครั้งละ 1-2 เล่มในระดับปานกลาง และยืม 3-4 เล่มหรือมากกว่า 4 เล่มในระดับน้อย สำหรับพฤติกรรมการยืมคืนพบว่านักศึกษาจะส่งคืนหนังสือตรงเวลาในระดับมาก เมื่อมีความต้องการใช้หนังสือจะยืมทุกครั้งหรือถ่ายเอกสารบางส่วนไว้แล้วไม่ยืมเล่มเดิมอีกในระดับปานกลาง และมีนักศึกษาคืนหนังสือเกินกำหนดเวลาในระดับน้อย

4.3 การวิเคราะห์ปัญหาในการเข้าใช้บริการทรัพยากรของห้องสมุด

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเข้าใช้บริการทรัพยากรของห้องสมุด

รายการ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ด้านครุภัณฑ์				
1.จำนวนคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ	118	3.20	1.051	ปานกลาง
2.หนังสือ ตำราวารสารมีไม่เพียงพอ	118	2.92	1.009	ปานกลาง
3.หนังสือ ตำรา ไม่ทันสมัย	118	3.03	.978	ปานกลาง
4.หนังสือ ตำราที่ต้องการใช้ชำรุด	118	3.10	.928	ปานกลาง
5.ไม่พบตัวเล่มในชั้น	118	3.10	1.041	ปานกลาง
6.จำนวนสื่อโสตทัศนวัสดุไม่เพียงพอ	118	2.94	.981	ปานกลาง
7.ฐานข้อมูลออนไลน์มีจำนวนน้อย	118	3.05	1.011	ปานกลาง
8.จำนวนโต๊ะที่นั่งไม่เพียงพอ	117	2.99	1.126	ปานกลาง
ด้านการให้บริการ				
1.จำนวนบุคลากรที่ให้บริการไม่เพียงพอ	118	2.92	.997	ปานกลาง
2.ไม่ได้รับความสะดวกในการให้บริการ	118	3.05	1.093	ปานกลาง
3.จำนวนเล่มและระยะเวลาให้ยืมน้อยเกินไป	118	3.08	1.083	ปานกลาง
4.ระยะเวลาเปิดปิดห้องสมุดน้อยเกินไป	118	3.23	1.172	ปานกลาง
5.โปรแกรมสืบค้นข้อมูลใช้ยากและช้า	117	3.11	1.032	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า นักศึกษามีปัญหาและอุปสรรคในการใช้ห้องสมุดในระดับปานกลาง ซึ่งจะเห็นได้ว่าเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าปัญหาด้านครุภัณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ จำนวนคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ หนังสือ ตำราวารสารมีไม่เพียงพอ หนังสือ ตำรา ไม่ทันสมัย

หนังสือ ตำราที่ต้องการใช้ซ้ำชุด ไม่พบตัวเล่มในชั้น จำนวนสื่อโสตทัศนวัสดุไม่เพียงพอ ฐานข้อมูลออนไลน์มีจำนวนน้อย และจำนวนโต๊ะที่นั่งไม่เพียงพอ ส่วนปัญหาด้านการให้บริการ อยู่ในระดับปานกลาง คือ จำนวนบุคลากรที่ให้บริการไม่เพียงพอ ไม่ได้รับความสะดวกในการให้บริการ จำนวนเล่มและระยะเวลาให้ยืมน้อยเกินไป ระยะเวลาเปิดปิดห้องสมุดน้อยเกินไปและ โปรแกรมสืบค้นข้อมูลใช้ยากและช้า

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ Correlations ระหว่าง ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมกับความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุด

		ผลการเรียนเฉลี่ย	ความถี่ในการเข้าห้องสมุด
ผลการเรียนเฉลี่ย	Pearson Correlation	1	.072
	Sig. (2-tailed)	.	.435
	N	120	120
ความถี่ในการเข้าห้องสมุด	Pearson Correlation	.072	1
	Sig. (2-tailed)	.435	.
	N	120	120

จากตารางที่ 4.6 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนเฉลี่ยสะสมกับความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดเท่ากับ 0.072 ค่าความน่าจะเป็นแบบสองทาง (Sig.) เท่ากับ 0.435 และขนาดตัวอย่างเท่ากับ 120 เนื่องจากค่าความน่าจะเป็นแบบสองทางได้เท่ากับ 0.435 ซึ่งมากกว่า 0.05 สรุปได้ว่าผลการเรียนเฉลี่ยสะสมกับความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ Correlations ระหว่าง ระดับการศึกษาสูงสุดที่คาดหวังกับความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุด

		ระดับการศึกษา สูงสุด	ความถี่การเข้าห้องสมุด
ระดับการศึกษา สูงสุด	Pearson Correlation	1	.218(*)
	Sig. (2-tailed)	.	.017
	N	120	120
ความถี่การเข้า ห้องสมุด	Pearson Correlation	.218(*)	1
	Sig. (2-tailed)	.017	.
	N	120	120

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดเท่ากับ 0.218 ค่าความน่าจะเป็นแบบสองทาง (Sig.) เท่ากับ 0.017 และขนาดตัวอย่างเท่ากับ 120 เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.218 และค่าความน่าจะเป็นแบบสองทางได้เท่ากับ 0.017 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 สรุปได้ว่าระดับการศึกษาที่คาดหวังกับความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก หมายความว่า หากนักศึกษามีความคาดหวังในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นจะทำให้นักศึกษามีความถี่ในการเข้าใช้บริการห้องสมุดสูงขึ้นตาม

4.4 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้บันทึกข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ทางห้องสมุดพิจารณาปรับปรุง สรุปได้ดังนี้

- 1) นักศึกษาเห็นว่าปัจจุบันห้องสมุดมีระยะเวลาในการให้บริการน้อยเกินไป โดยอยากให้ขยายเวลาการให้บริการจนถึงเวลา 20.30 น.
- 2) นักศึกษาเห็นว่าห้องสมุดมีการให้บริการน้ำดื่ม ปลั๊กไฟและจำนวนถังขยะน้อยเกินไป
- 3) นักศึกษาอยากเสนอแนะให้ทางห้องสมุดจัดบริการฉายภาพยนตร์ให้นักศึกษา
- 4) นักศึกษาเห็นว่าห้องน้ำของห้องสมุดไม่สะอาด

บทที่ 5

สรุปผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำมาอภิปราย และให้ข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย สรุปผล ดังต่อไปนี้

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือ มีเพศชาย จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 89.20 เพศหญิง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 54.2 รองลงมาศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี เทียบโอน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 ชั้นปีที่กำลังศึกษา ส่วนใหญ่ศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 41.7 รองลงมาศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 สำหรับผลการเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.0-2.5 คิดเป็นร้อยละ 41.7 รองลงมามีผลการเรียนเฉลี่ยสูงกว่า 2.75 คิดเป็นร้อยละ 23.3 ระดับการศึกษาสูงสุดที่คาดหวังส่วนใหญ่คาดหวังระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 51.7 รองลงมาเป็นระดับปริญญาโทคิดเป็นร้อยละ 32.5 ความถี่ในการเข้าใช้บริการของห้องสมุดพบว่าส่วนใหญ่ นักศึกษาเข้าใช้บริการห้องสมุดน้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 63.3 รองลงมา มีความถี่การเข้าใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 27.5 และช่วงเวลาที่นักศึกษาใช้บริการมากที่สุดคือ ช่วงเวลา 11.00-13.00 คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมาคือ ช่วงเวลา 13.00-16.00 คิดเป็นร้อยละ 29.2

2) จุดประสงค์ความต้องการของนักศึกษาใช้บริการห้องสมุดในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ คือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ตนเอง และเพื่อต้องการประสบความสำเร็จในระดับการศึกษา ส่วนจุดประสงค์ความต้องการของนักศึกษาใช้บริการห้องสมุดในระดับปานกลาง คือ เพื่อสืบค้นอินเทอร์เน็ต เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทันสมัย เพื่อประกอบการเรียน เพื่อทำงานวิจัย/โครงการ และเพื่อใช้สถานที่นั่งทบทวนความรู้

3) สารสนเทศที่นักศึกษาใช้บริการในภาพรวมระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักศึกษาใช้หนังสือตำราวิชาการในระดับมาก ส่วนสารสนเทศอื่นที่นักศึกษาระดับปานกลาง 3 ลำดับแรกคือ ฐานข้อมูลออนไลน์ หนังสือพิมพ์ รายงานการวิจัยและพจนานุกรม

4) วิธีใช้และวิธีการเข้าถึงสื่อสารสนเทศที่นักศึกษาใช้บริการ พบว่า ภาษาของสื่อสารสนเทศที่นักศึกษาใช้บริการที่เป็นภาษาไทยในระดับมาก ส่วนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับน้อย วิธีการค้นหานักศึกษาใช้วิธีการสุ่มดูตามชั้นหนังสือและสืบค้นจากฐานข้อมูล OPEC ในระดับปานกลาง และวิธีการให้บรรณารักษ์ค้นให้อยู่ในระดับน้อย ด้านปริมาณการยืมหนังสือเฉลี่ยต่อครั้ง พบว่า นักศึกษายืมครั้งละ 1-2 เล่มในระดับปานกลาง และยืม 3-4 เล่มหรือมากกว่า 4 เล่มในระดับน้อย สำหรับพฤติกรรมการยืมคืนพบว่านักศึกษาจะส่งคืนหนังสือตรงเวลาในระดับมาก เมื่อมีความต้องการใช้หนังสือจะยืมทุกครั้งหรือถ่ายเอกสารบางส่วนไว้แล้วไม่ยืมเล่มเดิมอีกในระดับปานกลาง และมีนักศึกษาคืนหนังสือเกินกำหนดเวลาในระดับน้อย

5) นักศึกษามีปัญหาและอุปสรรคในการใช้ห้องสมุดในระดับปานกลาง ซึ่งจะเห็นได้ว่าเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าปัญหาด้านครุภัณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ จำนวนคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ หนังสือ ตำราวารสารมีไม่เพียงพอ หนังสือ ตำรา ไม่ทันสมัย หนังสือ ตำราที่ต้องการใช้ชำรุด ไม่พบตัวเล่มในชั้น จำนวนสื่อโสตทัศนวัสดุไม่เพียงพอ ฐานข้อมูลออนไลน์มีจำนวนน้อย และจำนวนโต๊ะที่นั่งไม่เพียงพอ ส่วนปัญหาด้านการให้บริการอยู่ในระดับปานกลาง คือ จำนวนบุคลากรที่ให้บริการไม่เพียงพอ ไม่ได้รับความสะดวกในการให้บริการ จำนวนเล่มและระยะเวลาให้ยืมน้อยเกินไป ระยะเวลาเปิดปิดห้องสมุดน้อยเกินไป และ โปรแกรมสืบค้นข้อมูลใช้ยากและช้า

6) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนเฉลี่ยสะสมกับความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดเท่ากับ 0.072 ค่าความน่าจะเป็นแบบสองทาง (Sig.) เท่ากับ 0.435 และขนาดตัวอย่างเท่ากับ 120 เนื่องจากค่าความน่าจะเป็นแบบสองทางได้เท่ากับ 0.435 ซึ่งมากกว่า 0.05 สรุปได้ว่าผลการเรียนเฉลี่ยสะสมกับความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดไม่มีความสัมพันธ์กัน

7) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดเท่ากับ 0.218 ค่าความน่าจะเป็นแบบสองทาง (Sig.) เท่ากับ 0.017 และขนาดตัวอย่างเท่ากับ 120 เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.218 และค่าความน่าจะเป็นแบบสองทางได้เท่ากับ 0.017 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 สรุปได้ว่าระดับการศึกษาที่คาดหวังกับความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก หมายความว่า หากนักศึกษามีความคาดหวังในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นจะทำให้นักศึกษามีความถี่ในการเข้าใช้บริการห้องสมุดสูงขึ้นตาม

8) ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ทางห้องสมุดพิจารณาปรับปรุง สรุปได้ดังนี้

- นักศึกษาเห็นว่าปัจจุบันห้องสมุดมีระยะเวลาในการให้บริการน้อยเกินไป โดยอยากให้ขยายเวลาการให้บริการจนถึงเวลา 20.30 น.
- นักศึกษาเห็นว่าห้องสมุดมีการให้บริการน้ำดื่ม ปลั๊กไฟและจำนวนถังขยะน้อยเกินไป
- นักศึกษาอยากเสนอแนะให้ทางห้องสมุดจัดบริการฉายภาพยนตร์ให้แก่นักศึกษา

- นักศึกษาเห็นว่าห้องน้ำของห้องสมุดไม่สะอาด

5.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

- 1) ควรศึกษาถึงการใช้อย่างไรจากห้องสมุดจะมีผลทำให้คุณภาพของการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาดีขึ้นหรือไม่
- 2) ควรศึกษาถึงการที่นักศึกษาคำนึงถึงการอ้างอิงถึงแหล่งสารนิเทศที่ใช้งานจะเป็นพฤติกรรมที่สร้างให้เกิดคุณภาพการศึกษาหรือไม่
- 3) ควรศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ ที่ทำให้ความวิตกกังวลในการใช้ห้องสมุดลดลง เช่น การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ห้องสมุด การปรับปรุงโฉมห้องสมุดให้เป็น Living Library หรือการนำชมห้องสมุด เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] สนทนา สาลี. 2551. พฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลย์สงคราม. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลย์สงคราม
- [2] แม้นมาส ชวลิต. ห้องสมุด. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 12
- [3] สิทธิชัย ลำธารทรัพย์. 2548. พฤติกรรมการใช้ห้องสมุดคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- [4] สยมพร บุญไชย. 2550. การใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์. คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [5] สนทนา สาลี. 2551. พฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลย์สงคราม. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลย์สงคราม

เอกสารอ้างอิง

- [1] สนทนา สาลี. 2551. พฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลย์สงคราม. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลย์สงคราม
- [2] แม้นมาส ชวลิต. ห้องสมุด. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 12
- [3] สิทธิชัย ลำธารทรัพย์. 2548. พฤติกรรมการใช้ห้องสมุดคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- [4] สยมพร บุญไชย. 2550. การใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์. คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [5] สนทนา สาลี. 2551. พฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลย์สงคราม. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลย์สงคราม

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

จุดประสงค์

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อการใช้บริการทรัพยากรของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้เสนอแนะต่อห้องสมุดมหาวิทยาลัยนำไปปรับปรุงการให้บริการให้ดียิ่งขึ้น

คำชี้แจง แบบสอบถามมี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดพฤติกรรมของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ในการใช้บริการทรัพยากรของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ตอนที่ 3 ปัญหาในการเข้าใช้บริการทรัพยากรของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ   ชาย   หญิง
2. ระดับการศึกษา

☐ ปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี	☐ ปริญญาตรีหลักสูตร ต่อเนื่อง
☐ ปริญญาตรีหลักสูตร เทียบโอน	
3. ชั้นปีที่กำลังศึกษา

☐ ชั้นปีที่ 1	☐ ชั้นปีที่ 2
☐ ชั้นปีที่ 3	☐ ชั้นปีที่ 4
☐ มากกว่า 4 ปี	
4. ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมถึงภาคการเรียนล่าสุด

☐ ต่ำกว่า 2.0	☐ 2.0 – 2.5
☐ 2.5-2.75	☐ สูงกว่า 2.75
5. ระดับการศึกษาสูงสุดที่คาดหวัง

☐ ระดับปริญญาตรี	☐ ระดับปริญญาโท
☐ ระดับปริญญาเอก	
6. ความถี่ในการเข้าใช้บริการของห้อง เช่น ใช้นั่งอ่าน สื่อ โสต หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต

☐ น้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	☐ สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง
☐ มากกว่าสัปดาห์ละ 2 ครั้ง	

7. ช่วงเวลาที่ท่านเข้าใช้บริการห้องสมุด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

8.00-11.00 น.

11.00-13.00 น.

13.00-16.00 น.

16.00-20.00 น.

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดพฤติกรรมของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ในการใช้บริการทรัพยากรของห้องสมุด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุด

รายการ	พฤติกรรมการใช้				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ความต้องการใช้บริการห้องสมุด					
1. เพื่อประกอบการเรียนตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย					
2. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ของตนเอง					
3. เพื่อทำงานวิจัย/โครงการ					
4. เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์					
5. เพื่อต้องการใช้สถานที่ในการนั่งทบทวนความรู้					
6. เพื่อต้องการใช้บริการในการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต					
7. เพื่อต้องการประสบความสำเร็จในระดับการศึกษาที่ตั้งใจไว้					
สื่อสารสนเทศที่ท่านใช้บริการ					
1. หนังสือตำรา/วิชาการ					
2. หนังสือพิมพ์					
3. วารสารบันเทิง/นิตยสาร					
4. รายงานการวิจัย					
5. จุลสาร					
6. สื่อสิ่งพิมพ์รัฐบาล					
7. พจนานุกรม					
8. วิกิทัศน์ เทปบันทึกเสียง ซีดี					
9. ฐานข้อมูลออนไลน์					
10. ฐานข้อมูลสำเร็จรูป ซีดีรอม					
ภาษาสารสนเทศที่ใช้					
1. ภาษาไทย					
2. ภาษาอังกฤษ					

รายการ	พฤติกรรมการใช้				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ท่านค้นหาหนังสือโดยวิธี					
1. สุ่มเดินดูตามชั้นหนังสือ					
2. สืบค้นจาก ฐานข้อมูล OPEC					
3. ให้บรรณารักษ์ค้นให้					
4. อื่นๆ ระบุ					
ท่านยืมหนังสือเฉลี่ยครั้งละ					
1. 1-2 เล่ม					
2. 3-4 เล่ม					
3. มากกว่า 4 เล่ม					
ท่านยืมหนังสือแล้วมักจะ					
1. ถ่ายเอกสารบางส่วนที่ต้องการใช้ แล้วไม่ยืมเล่มเดิมอีกถ้าไม่จำเป็น					
2. ยืมทุกครั้ง					
เมื่อครบกำหนดคืนหนังสือ ท่านมักจะ					
1. คืนหนังสือตรงเวลา					
2. คืนหนังสือเกินกำหนดเวลาและเสียค่าปรับ					

ตอนที่ 3 เป็นปัญหาในการเข้าใช้บริการทรัพยากรของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

รายการ	ระดับการประเมิน				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ด้านครุภัณฑ์					
1. จำนวนคอมพิวเตอร์ที่ใช้สืบค้นอินเทอร์เน็ตไม่เพียงพอ					
2. หนังสือ ตำรา วารสารมีไม่เพียงพอ					
3. หนังสือตำรา วารสาร ต่างๆ ไม่ทันสมัย					
4. หนังสือ ตำรา ที่ต้องการใช้ชำรุด					
5. ไม่พบตัวเล่มในชั้น					
6. จำนวนสื่อโสตทัศนวัสดุไม่เพียงพอ					
7. ฐานข้อมูลออนไลน์มีจำนวนน้อย					
8. จำนวนโต๊ะที่นั่งไม่เพียงพอ					

